

aeres milieu

ingenieursbureau voor bodem, archeologie, geohydrologie, ecologie

Aanvullend fauna-onderzoek Vroonakkers IV te Diessen

Aanvullend fauna-onderzoek Vroonakkers IV te Diessen

Aeres Milieu Projectnummer : AM22580-2
Status rapport : Definitief (versie 1)
Datum : 14 november 2024

Opdrachtgever : Ordito B.V.
Nieuwstraat 87
5126 CC Gilze

Opgesteld door : ir. J.P.M Hovens

Gecontroleerd door : ing. J.M.G. Reuver

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	4
2.	WERKWIJZE	5
2.1	Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden.....	5
2.2	Werkwijze vleermuizenonderzoek	5
2.3	Werkwijze steenuilenonderzoek.....	6
2.4	Werkwijze roofvogelonderzoek.....	6
3.	RESULTATEN	7
3.1	Vleermuizen.....	7
3.2	Steenuilen	7
3.3	Roofvogels	11
4.	CONCLUSIES.....	12
	LITERATUUR	13

1. INLEIDING

In het plangebied wordt een woongebied ontwikkeld. Om bij de werkzaamheden rekening te kunnen houden met beschermde natuurwaarden heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd (Rijnders en Hovens, 2023). De bevindingen van de flora- en fauna-inspectie gaven aan dat aanvullende onderzoeken naar de aanwezigheid van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, steenuil en buizerd noodzakelijk waren.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de werkwijze van de inventarisaties beschreven. In hoofdstuk 3 worden de resultaten weergegeven. Hoofdstuk 4 geeft de conclusies weer.

2. WERKWIJZE

2.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

In het plangebied wordt een woongebied ontwikkeld, met een mix van woningen voor verschillende doelgroepen. De bestaande vegetatie wordt waar nodig verwijderd en de huidige bebouwing wordt gesloopt. Figuur 2.1 geeft een schets van de voorgestane inrichting weer.

Figuur 2.1. De voorgestane inrichting.

2.2 Werkwijze vleermuizenonderzoek

Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied is onderzocht met behulp van een heterodyne vleermuisdetector (Pettersson D100). Hierbij werden de duur van het onderzoek, het startmoment en het aantal onderzoeksronden bepaald aan de hand van het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, 2021), waarbij werd aangenomen dat er mogelijk verblijven van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger of ruige dwergvleermuis aanwezig waren, maar geen massa-winterverblijven.

2.3 Werkwijze steenuilenonderzoek

De aanwezigheid van steenuilenterritoria is volgens het Kennisdocument steenuil (Bij12, 2017) onderzocht. Het plangebied en haar omgeving zijn daartoe in de periode 1 februari – 30 april drie maal bezocht door Willemien de Groot (zie tabel 2.3). Tijdens elk ronde is vanaf meerdere locaties de baltsroep van de steenuil afgespeeld. Waarnemingen van terugroepende uilen zijn genoteerd. Daarnaast is er ook tijdens het vleermuizenonderzoek gelet op de aanwezigheid van uilensoorten in en rond het plangebied. Het plangebied en haar omgeving is overdag op 17 oktober 2024 door Paul op het Veld en Erwin Smeets bezocht om te speuren naar steenuilennestkasten, geschikte schuren etc. Daarbij werden tevens omwonenden geïnterviewd omtrent steenuilen en hun nesten. Ten slotte is er contact geweest met Dis van der Put van de Uilenwerkgroep Hilvarenbeek eo over nestlocaties rond het plangebied.

Tabel 2.3 Veldgegevens steenuilenonderzoek.

datum	tijd	Zonsopkomst/ ondergang	temperatuur	Windkracht	bewolking	neerslag
17-02-2024	18.30-21.30	17.57	10 °C	2 Bft	bewolkt	Droog na lichte regenbui
16-03-2024	18.00-22.00	18.49	5 °C	2 Bft	Half bewolkt	Droog
13-04-2024	21.00-23.00	20.35	16 °C	4 Bft	onbewolkt	Droog

2.4 Werkwijze roofvogelonderzoek

Om de aanwezigheid van roofvogelnesten in het bosje ten zuiden van het plangebied te onderzoeken, is het bosje gedurende de ochtenden van 29 maart 2024 en 30 april 2024 bezocht. Daarbij werden de grote nesten langere tijd geobserveerd. De veldgegevens zijn te zien in tabel 2.4.

Tabel 2.4 Veldgegevens roofvogelonderzoek.

Datum	Waarnemers
29-03-2024	J.P.M. Hovens en S.P.N. Hovens
30-04-2024	R. Rijnders en P.J.C.A. op het Veld

3. RESULTATEN

3.1 Vleermuizen

Vleermuisverblijven zijn afwezig. Tabel 3.1 geeft de bevindingen tijdens het vleermuizenonderzoek weer.

Tabel 3.1 Veldgegevens en bevindingen vleermuizenonderzoek.

Datum + tijd	Waarnemer	temp	weersomstandigheden	Waarnemingen
17-06-2024 22:01 - 24:03	Elmer van Oosterhout	18 °C	Droog 0 bft	1 foeragerende gewone dwergvleermuis nabij bomen, maisveld en grasland
9-07-2024 03:32 - 05:35	Elmer van Oosterhout	18 °C	Droog 1 bft	1 foeragerende gewone dwergvleermuis nabij bomen, maisveld en grasland. Einde van de nacht vliegend richting de woningen aan de Deusonelaan
10-07-2024 21:53 - 23:59	Elmer van Oosterhout	19 °C	Droog 0 bft	1 foeragerende gewone dwergvleermuis nabij bomen, maisveld en grasland
26-08-2024 00:00 - 2:00	Elmer van Oosterhout	15 °C	Droog 1 bft	1 foeragerende gewone dwergvleermuis actief
16-09-2024 20:50 - 22:52	Elmer van Oosterhout	17 °C	Droog 2 bft	1 foeragerende gewone dwergvleermuis en 1 laatvlieger actief

3.2 Steenuilen

Veldonderzoek door Willemien de Groot

17 februari 2024

Tussen 18.30 en 21.30 uur zijn op 13 locaties de baltsroep van de steenuil afgespeeld. De waarnemingen zijn weergegeven in figuur 3.2.1.

Figuur 3.2.1 Bevindingen 17 februari 2024.

16 maart 2024

Om geschikte locaties te bepalen voor het afspelen van de baltsroep van de steenuil, is het plangebied bij daglicht verkend om potentiële verblijfsgebieden van de steenuil te verkennen. Er zijn drie steenuilennestkasten gevonden rond het gebied. De steenuilennestkast aan de Westerwijk 9/9A is bewoond door twee steenuilen (twee steenuilen op de nestkast waargenomen waarvan één de kast binnen ging; zie figuur 3.2.2). Bij de steenuilenkast aan de Westerwijk 9/9A is geen geluid afgespeeld vanwege aanwezigheid van een broedgeval van de steenuil. Tussen 19.00 en 22.00 uur zijn op 12 locaties de baltsroep van de steenuil afgespeeld. De waarnemingen zijn weergegeven in figuur 3.2.3.

Figuur 3.2.2 De steenuilenkast aan de Westerwijk 9/9A met een steenuil op de kast. De andere steenuil is de kast binnen gegaan.

Figuur 3.2.3 Bevindingen 16 maart 2024.

13 april 2024

Bij de steenuilenkast aan de Westerwijk 9/9A is wederom geen geluid afgespeeld vanwege de aanwezigheid van een broedgeval van de steenuil. Tussen 21.00 en 23.00 uur zijn op 12 locaties de baltsroep van de steenuil afgespeeld. De waarnemingen zijn weergegeven in figuur 3.2.4.

Tijdens het gehele onderzoek zijn op vier locaties een steenuilennestkast waargenomen: bij Deusonelaan 13, Meiraap 24, Westerwijk 9/9a en bij Westerwijk 12.

Figuur 3.2.4 Bevindingen 13 april 2024.

Veldbezoek en interviews door Erwin Smeets en Paul op het Veld

Op 17 oktober 2024 zijn een aantal omwonenden geïnterviewd over de aanwezigheid van steenuilen rond hun huis. Figuur 3.2.5 geeft de interviewlocaties weer en tabel 1 de bevindingen.

Figuur 3.2.5. Het plangebied (rood omlijnd) met een overzicht van alle interviewlocaties (genummerd; witte nummers zijn locaties met een steenuilennest) en de locatie van een torenvalkennest (blauwe ster). Zie tabel 1 voor de details van elk nummer.

Tabel 1. Resultaten van de interviews.

Interview #	Adres	Bevindingen
1	Deusonelaan 13	Steenuilennestkast achter het huis, maar niemand thuis.
2	Meiraap 24	Steenuilennestkast achter het huis. Bewoners gaven aan dat steenuilen er dit jaar in hebben gebroed. De 4 jonge steenuilen zijn echter door de uilenwerkgroep verplaatst naar andere steenuilennesten in de buurt omdat het vrouwtje steenuil was overleden.
3	Waterstraat 9a	Bewoners hebben geen steenuilennesten rond hun woning.
4	Waterstraat 14	Bewoners hebben geen steenuilennesten rond hun woning.
5	Waterstraat 14a	Niemand thuis; zover het kon geen nestkast gezien.
6	Waterstraat 19	Niemand thuis; in / rondom boomgaard geen nestkast gezien.
7	Westerwijk 9/9a	Steenuilennestkast achter het huis. Bewoners gaven aan dat er al 15 jaar in de nestkast wordt gebroed en ook dit jaar hebben steenuilen in de nestkast gebroed. Ook hebben ze een torenvalkennestkast nabij het huis, waarin al 33 jaar de torenvalk broedt.
8	Westerwijk 12	Steenuilennestkast achter het huis, maar niemand thuis.

Uilenwerkgroep Hilvarenbeek e.o.

Dis van der Put van de Uilenwerkgroep Hilvarenbeek e.o. heeft bevestigd dat er in de nestkast bij Westerwijk 9/9a elk jaar (waaronder dit jaar) door steenuilen wordt gebroed. Ook bevestigde hij het dat in de nestkast bij Meiraap 24 vier jonge steenuilen zijn geboren en zijn verplaatst naar andere steenuilennesten. Hij vertelde verder dat er dit jaar niet door steenuilen in de nestkast bij Deusonelaan 13 is gebroed, maar wel het jaar ervoor. Ten slotte wist hij te vertellen dat de nestkast bij Westerwijk 12 nu al 2 jaar niet is bewoond door de steenuil, maar daarvoor jaren op rij wel.

3.3 Roofvogels

Tijdens de bezoeken werden twee verdachte nesten in het bosje gedurende een uur bezocht. Op 29 maart 2024 werd geconstateerd dat één nest een eksternest betreft. Op 30 april 2024 werd geconstateerd dat het andere nest in gebruik is door houtduiven. Er bevinden zich dus geen jaarrond beschermde vogelnesten in het bosje ten zuiden van het plangebied.

4. CONCLUSIES

Vleermuizen

Vleermuisverblijven zijn afwezig in het plangebied.

Stenuilen en roofvogels

In het bosje ten zuiden van het plangebied bevinden zich geen roofvogelnesten. Wel bevindt er zich een torenvalkennest bij Westerwijk 9/9a.

In het plangebied zelf bevinden zich geen steenuilennesten maar rondom het plangebied bevinden zich wel drie steenuilennestkasten die de laatste 2 jaar door steenuilen worden gebruikt als broedlocatie:

- Bij Deusonelaan 13 (circa 22 meter van het plangebied)
- Bij Meiraap 24 (circa 235 meter van het plangebied)
- Bij Westerwijk 9/9a (circa 340 meter van het plangebied).

Daarnaast is er een steenuilennestkast aanwezig bij Westerwijk 12 (circa 435 meter van het plangebied). Deze nestkast is de afgelopen 2 jaar niet meer gebruikt als nest door de steenuil. Doorgaans worden nestkasten die al 2 jaar op rij niet door steenuilen worden gebruikt, niet meer als jaarrond beschermd nest beschouwd.

Het steenuilennest bij Westerwijk 9/9a bevindt zich op meer dan 300 meter van het plangebied. Steenuilen hebben doorgaans een territoriumgrootte van 5 tot 30 hectare (BIJ12, 2017); het is daardoor onwaarschijnlijk dat het plangebied als foerageergebied fungeert voor de uilen op deze locatie. Voor de steenuilen die broeden bij Deusonelaan 13 (1 in figuur 3.2.5) en Meiraap 24 (2 in figuur 3.2.5), evenals de torenvalken die broeden bij Westerwijk 9/9a, fungeert het plangebied wel als deel van het foerageergebied. Door de voorgenomen plannen gaat er dus voor beide soorten, maar vooral voor de steenuil, een deel van het functioneel leefgebied verloren. Daarnaast wordt er nieuwbouw gerealiseerd binnen 30 meter van het nest bij Deusonelaan 13. Volgens drs. P.F.M. Beersma (eerste auteur van het boek 'Stenuilen'; Beersma et al, 2007) dient er, om verstoring van steenuilennesten te voorkomen, bij nieuwbouw te worden uitgegaan van minimaal 50 – 60 meter afstand tot het invlieggat van het steenuilennest (pers. med.). Dhr. H. Thoonen (uilenexpert en uitvinder van de Thoonen-steenuilenkast) adviseert een afstand van minimaal 50 meter (pers. med.). Het nest bij Deusonelaan 13 gaat door de nieuwbouw dus hoogstwaarschijnlijk verloren.

Nesten en foerageergebieden van de steenuil zijn in Noord-Brabant jaarrond beschermd. Nesten en foerageergebied van de torenvalk zijn een zogenaamde categorie 5 soort; dat wil zeggen dat hun nest niet jaarrond is beschermd, maar dat er middels een omgevingscheck dient te worden nagegaan of er in en rond het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2021; Ministerie van Economische zaken, 2016). Voor het bebouwen van het plangebied dient daarom een omgevingsvergunning voor flora- en fauna-activiteiten ten aanzien van de steenuil te worden aangevraagd. Om deze te kunnen verkrijgen moet een activiteitenplan worden opgesteld waarbij wordt aangegeven hoe de functionaliteit van het broedterritorium van de steenuil (en torenvalk) dient te worden gecompenseerd. Indien de compensatiemaatregelen voor de steenuil ook voor de torenvalk van nut zijn, kan daarmee ook de functionaliteit van de torenvalkenhabitat worden gewaarborgd, zodat ten aanzien van deze soort een overtreding wordt voorkomen.

LITERATUUR

- Beersma, P., Beersma, W. en van den Burg, A. 2007. Steenuilen. Roodbont Uitgeverij, Zutphen.
- BIJ12. 2017. Kennisdocument Steenuil, versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provincie Noord-Brabant. 2023. Omgevingsverordening Noord-Brabant.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). 2021. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten. RVO, Den Haag.
- Rijnders, R. en Hovens, J.P.M. 2023. Quicksan natuurwetgeving Vroonakkers IV te Diessen. In opdracht van: Ordito. Aeres Milieu en Faunaconsult, Roermond en Belfeld.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging. 2021. Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.